

Basisbehoeften:

Er zijn vier basisbehoeften die voor de mens noodzakelijk zijn om zich goed te kunnen ontwikkelen:

- 1) Veiligheid.
- 2) Acceptatie en Vertrouwen.
- 3) Vooruitgang en succes.
- 4) Waardering.

Het verzorgen van deze basisbehoeften geven we in ons onderwijs op CSW Bestevaër vrijeschool een belangrijke plaats.

- Veiligheid. Dit is een fysieke basisbehoefte. We bouwen vanaf het eerste moment aan een sociaal veilige omgeving, zonder buitensluiten of pesten. Dat doen we door te werken aan de groepsvorming. Dat doen we door duidelijkheid en structuur te bieden, door bv samen heen en terug te fietsen naar externe locaties, door de veiligheid binnen de eigen groep te waarborgen. Dit krijgt een sterke focus in de 7^e klas.
- Acceptatie en Vertrouwen. Dit is een emotionele behoefte. Dit doen we door ruimte te geven aan verschillen, door acceptatie van onderlinge verschillen in talentontwikkeling, of verschillen in b.v. ondersteuningsbehoefte. Dit komt terug in o.a. de euritmielessen en de toneellessen. Dit krijgt een sterke focus in de 7^e en 8^e klas.
- Vooruitgang en succes. Dit is geestelijke behoefte. Leerlingen gaan dit bij zichzelf steeds meer ontdekken. Ze willen ergens naar toe, hebben een doel voor ogen, of leren dat bij zichzelf te ontdekken en daarvoor verantwoordelijkheid te nemen. We ontwikkelen het persoonlijk leiderschap. Dit doen we o.a. door het werken met het portfolio. Dit krijgt een sterke focus in de 8^e klas.
- Waardering. Dit is meer een spirituele behoefte. Dit doen we door al die onderlinge verschillen gelijkwaardig te waarderen en een respectvolle plaats te geven. Dit krijgt een sterke focus in de 7^e en 8^e klas.

De toekomst van ons onderwijs:

“Platform Onderwijs 2032” bracht in 2016, in opdracht van de staatssecretaris van OCW, hun visie en advies uit over de toekomst van ons onderwijs.

De nabije toekomst vraagt aan jonge mensen specifieke vaardigheden, die computers niet, of slechter kunnen: de ‘21th century skills’.

Zij benadrukten het belang om meer evenwicht te brengen in de drie hoofddoelen van het onderwijs:

1. kennis- en vaardigheidsontwikkeling, 2. persoonsvorming en 3. maatschappelijke toerusting.

De kennisontwikkeling is in het curriculum m.b.t. het toewerken naar een examen en in het leerplan van de vrijeschool uitgewerkt en vastgelegd.

Wij proberen in dit document van CSW Bestevaër vrijeschool met name de persoonsvorming verder uit te werken.

Persoonsvorming:

Wat de samenleving van jonge mensen nodig heeft is o.a. creativiteit, flexibiliteit, probleemoplossend vermogen, initiatiefkracht, interactie en communicatie, samenwerking, adequaat kunnen omgaan met conflicten, ruimte voor diversiteit, persoonlijk leiderschap, out of the box-denken, ambitie en enthousiasme voor ondernemen.

Het ontwikkelen van de persoonsvorming loopt als een rode draad door het onderwijs van CSW Bestevaër vrijeschool heen. Dit doen we o.a. door vanaf de 8^e klas te werken met ‘Het Portfolio’.

Portfolio

De ‘portfoliomethode’ is ontstaan vanuit het doel om iedere leerling datgene te geven wat hij of zij nodig heeft om zijn eigen doel te bereiken. Het maakt hen tot betere waarnemers van zichzelf.

Ze leren het eigen leren te evalueren, ook met betrekking tot het leren van andere leerlingen. Wie zichzelf kan gaan sturen om zijn doel te bereiken, zal de vruchten pikken van het werken met het portfolio.

Naast de verworven kennis en de resultaten vanuit de schoolrapporten, geeft de leerling in het portfolio iets heel anders weer, n.l. het kijken naar zichzelf, naar zijn doel, naar de leerprestaties en naar welke stappen hij nog wil zetten om dat te verwezenlijken.

De leerling wordt dus zélf eigenaar en raakt actief betrokken op zijn eigen leerproces. Zodanig dat hij dit leerproces ook zelf kan gaan onderbouwen aan zichzelf, aan de mentor, aan zijn ouders. Het werken met het portfolio is hiertoe een middel.

Missie van de vrijeschool:

De pijlers van CSW Bestevaêr vrijeschool:

Er zijn drie belangrijke pijlers die een fundament zijn om dit onderwijs goed te kunnen geven.

Dat zijn:

- De klas als eenheid en de mentor
- Het periode onderwijs
- De kunstzinnige vakken

De klas als eenheid en de mentor:

De klas als groep is een eenheid. Die wordt bij alle vakken bij elkaar gehouden. Ze leren met elkaar, ontwikkelen zich sociaal aan elkaar en werken met elkaar samen. Ze vormen zo een 'sociale gemeenschap' en leren van de onderlinge diversiteit. Dat geldt voor zowel hun cognitieve talenten, hun kunstzinnige talenten, als hun sociale talenten.

Om je eigen omgeving, je 'stamlokaal' te kunnen creëren, hebben de klassen hun eigen lokaal. Daarin worden de meeste lessen gegeven.

De mentor kent de leerlingen en de ouders goed en gaat in principe mee van de 7^e klas naar de 8^e klas. Hij/ zij heeft veel contacturen, niet in de laatste plaats doordat de mentor veel periodes verzorgt in de eigen klas. Daardoor ontstaat er een dagelijkse wisselwerking tussen leerkracht en leerlingen. Ook kan de mentor het ontwikkelingsproces goed volgen en zo inschatten wat de volgende stap is, zowel klassikaal als individueel.

Periodeonderwijs:

In het periodeonderwijs wordt gedurende drie weken de eerste twee uur van de ochtend één vak behandeld, uitgediept. B.v. periode geschiedenis, wiskunde, biologie, of Nederlands etc.

De mens doorloopt, menskundig gezien, van kleuter tot eind middelbare school, verschillende ontwikkelingsfasen, passend bij zijn leeftijd.

De leerstof wordt zó ingezet, dat het aansluit bij die ontwikkelingsfase. Daarmee wordt de leerstof ook 'ontwikkelingsstof'. In het leerplan van de vrijeschool is de leerlijn per vak vanuit die ontwikkelingsfasen uitgewerkt. Zie verder bij de paragraaf over de 7^e en de 8^e klas.

De kunstzinnige vakken:

Om ervoor te zorgen dat leerlingen zich op alle lagen met de leerstof kunnen verbinden, spreken we in het onderwijs alle lagen aan: hoofd, hart en handen.

Anders gezegd: het hoofd= de cognitie; het hart= het gevoel/de verbinding; de handen= de wilskracht/het gedrag.

Die verbinding komt in alle vakken tot uitdrukking, zeker in het periodeonderwijs, maar ook in de vaklessen.

In dit document concentreren we ons op de ontwikkelingsfasen van de 7^e en 8^e klas (het 1^e en 2^e leerjaar).

De ontwikkelingsfase van een 7^e klasser is wezenlijk anders dan die van een 8^e klasser.

We spelen daarop voortdurend in bij de opbouw en in het aanbieden van de leerstof.

In de paragraaf over de 7^e klas en over de 8^e klas wordt dit verder beschreven.

DE 7^E KLAS:

ONTWIKKELINGSFASE: 'Laat me los, hou me vast'

De sprong naar het voorgezet onderwijs is begonnen: de ontdekkingsreis naar het grote onbekende. Dat betekent een soort 'breukvlak' ten opzichte van hun oude, vertrouwde omgeving. Ze laten de vaste kust los, maar willen ook nog worden vastgehouden.

Als 12/13-jarige gaat de leerling grenzen verkennen en nieuwe mogelijkheden onderzoeken. De toenemende gerichtheid op de wereld kent nog een zekere onbevangenheid en verwondering. Er is een grote nieuwsgierigheid naar de wereld waarin ze leven.

De behoefte om de wereld verder te verkennen is sterk, de werkhouding positief, en tegelijk ook feitelijk en praktisch gericht.

Ze vragen om de (vertrouwde) liefdevolle autoriteit van de mentor. De leerling gedraagt zich op dezelfde manier in de groep: hij wil er graag bij horen maar kan zich ook door bepaald gedrag van de groep afzonderen.

De groepsvorming, het opbouwen van vertrouwen, veiligheid, kwetsbaarheid, het elkaar leren kennen en samenwerken, dit alles wordt al vanaf de introductieweek opgebouwd. Het lesbezoek van de twee clowns over dit thema tijdens de introductieweek levert hier een onmisbare bijdrage aan.

PERIODES IN DE 7^E KLAS:

GESCHIEDENIS:

1. Periode ontdekkingsreizen:

Ontdekkingsreizen staan centraal. De ontdekkingsreizigers laten de bekende wereld en grenzen los en gaan op zoek naar wat er achter die grenzen is. Het tot dan toe vertrouwde wereldbeeld wordt min of meer op de kop gezet. Achter de horizon verschijnen steeds weer nieuwe mogelijkheden. De beleving, de moed en het doorzettingsvermogen van de ontdekkingsreiziger wordt invoelbaar gemaakt. Dit gaat van het doorzetten van grote ideeën en idealen tot aan het ten ondergaan aan bedreigende ziektes. Behandeld wordt: het verkennen van de kust van Afrika, het overschrijden van de evenaar. De zoektocht van een snellere route naar India. De ontdekking van Amerika, de eerste reis om de wereld. Daarnaast worden er diverse biografieën en reizen van ontdekkingsreizigers behandeld. Door verhalen over onder andere Hendrik de Zeevaarder, Vasco da Gama, Columbus en Magelhaes worden de angsten en de gevaren van het leven op zee beleefd, evenals de moed van de mensen om hun horizon te verbreden.

2. Periode Renaissance:

Na de Middeleeuwen ontwikkelt de mens zich tot een steeds meer zelfstandig denkend individu. De vanzelfsprekende ordening die in de Middeleeuwen aanwezig was ondergaat een grote verandering. Aan het begin van de periode wordt er teruggeblikt naar de Middeleeuwen. Het heliocentrisch en geocentrisch wereldbeeld. Aristoteles en Copernicus. Er wordt gekeken naar de veranderingen op het gebied van de kunst, geneeskunst, godsdienst en wetenschap. Behandeld kunnen worden o.a.

kruistochten en de islam, Maarten Luther, Galileo Galilei en Leonardo da Vinci. Dit gaat over in de Reformatie en het ontstaan van de Protestanten.

WISKUNDE:

1. Periode algebra en negatieve getallen:

De wereld van de negatieve getallen sluit aan bij de zevende klasser: een breuk tussen de kindertijd en voor-puberteit. Ze maken geen deel meer uit van een vertrouwde harmonieuze wereld, maar ze komen meer en meer tegenover de wereld te staan. Spiegelning en zelfspiegelning. De negatieve getallen tegenover de positieve getallen gebruiken we als beeld van een polariteit: licht en donker, warm en koud, voor en achter, binnen en buiten.

Het letter rekenen wordt geïntroduceerd als eerste stap de abstractere wiskunde in. Ze leren nieuwe notaties. De variabele, de grote onbekende komt aan bod en het leren hanteren van gradenboog en passer en het precies leren werken.

2. Periode meetkunde, vormenwereld, driehoeken, Pythagoras:

De meetkunde gaat verder op de weg die op de vrijeschool in de zesde klas (groep 8) al is ingezet. De technieken waar in de zesde klas al een aanzet voor is gegeven worden uitgebreid. De oriëntatie in de ruimte en het ontdekken van de verbinding tussen schoonheid en exactheid worden bevorderd. Voor het eerst gaat het ontdekken en bewijzen van diverse stellingen een rol spelen. Dit sluit aan bij de ontwikkelingsfase van de zevende klasser: het ontdekken van nieuwe werelden en wetmatigheden.

De volgende begrippen worden behandeld: cirkel, raaklijn, verschillende soorten hoeken en driehoeken, basisconstructies, vierhoeken, hoogtelijn, zwaartelijn, de bissectrice, evenwijdige en snijdende lijnen, complement en supplement, F-hoeken en Z-hoeken (stelling van Pythagoras).

BIOLOGIE:

1. Periode Verteringsprocessen en voeding:

In de 7^e klas brengen we de stof nog niet op analytische wijze, maar vanuit het beeld en het kunstzinnig laten verwerken. We streven ernaar dat de stof praktisch gericht blijft, de stof staat eigenlijk in het teken van de 'levenskunst': hoe kan ik op een goede wijze met mijn lichaam omgaan. Behandeld worden; de weg van de stofwisseling en de spijsvertering. Wat bouwt op, wat breekt af. De bewuste- en onbewuste levensprocessen. Het afstand nemen van niet opneembare voedingsstoffen. Voedingsregels: de schijf van vijf; diversiteit of eenzijdigheid in de voeding; dierlijke vetten; vegetarisme en eiwitbehoefte. Bouwstenen van de voeding: vetten, koolhydraten, eiwitten, water, mineralen.

Ademhalingsorganen. Bloedsomloop.

2. Periode Verzorging:

De tweede periode steken we in vanuit de verzorging.

Behoeft aan verzorging in de verschillende levensfasen van de mens (baby, puber, volwassene, oudere), kwetsbaarheid, wanneer heb je veel/weinig verzorging nodig, verzorgende beroepen.

Wat is van belang voor je omgeving, voor jezelf, wat is geestelijke voeding, de universele rechten van de mens.

De veranderingen bij jongens en meisjes in de puberteit, zowel lichamelijk als sociaal-emotioneel.

NEDERLANDS:

1. Periode Poëzie

In deze periode staat het gedicht centraal. Er worden vooral zelf gedichten geschreven, maar daarnaast worden er ook gedichten gelezen en bestudeerd. De vormgeving van een gedicht komt ter

sprake. Er wordt een eenvoudig begin gemaakt met een stukje geschiedenis van de taal. Daarna worden verschillende manieren van associëren behandeld en geoefend. Dan volgen de verschillende vormen van dichten, zoals: de elf en de haiku. Ook wordt er geoefend om met verschillende rijmschema's gedichten te schrijven.

2. Periode Creatief schrijven.

Leerlingen krijgen plezier in het zich creatief uitdrukken en omgaan met taal. Ze maken kennis met het beeldend karakter van woorden.

Schrijven vanuit verschillende perspectieven wordt geoefend, evenals de opbouw van een goed verhaal. De zinsontleding wordt deels in de vaklessen en deels in de periode geoefend: de 'kapstok' van de taal.

AARDRIJKSKUNDE:

1. Periode Europese landen en volkeren

In deze periode wordt er gekeken naar de fysische en sociale geografie van uiteenlopende Europese landen. Bezien vanuit een ander perspectief wordt gekeken naar de verbanden tussen mens en omgeving. Vanuit de fysische geografie worden onder andere behandeld: Klimaat, landschap, ligging, grondstoffen. Vanuit de sociale geografie worden onder andere behandeld: dagelijks leven, economische omstandigheden, geloof, huizenbouw, tradities en voeding. De plaatsbepaling wordt geoefend, net als de topografie.

NATUURKUNDE:

1. Periode Mechanica

In de natuurkundeperiode ligt de nadruk op nauwkeurig waarnemen en beschrijven van het fenomeen en het samen beleven en doen.

In de mechanica wordt behandeld de zwaartekracht, evenwicht, hefboomen, hefboomwet, katrollen, toepassingen bij bijv. bruggen.

Als er voldoende tijd beschikbaar is wordt dit aangevuld met Licht (beeldvorming bij spiegels en camera obscura); Geluid (geluidsbron en trilling, frequentie en toonhoogte, toonsterkte, klank, resonantie); Statische Elektriciteit (elektriciteit opwekken door wrijving, aantrekken en afstoten).

SCHEIKUNDE:

1. Periode Verbrandingsprocessen

Het scheikunde onderwijs moet in de 7^e klas niet abstract zijn, maar moet de chemie als een ingrijpen in de natuur en de natuurlijke processen ten tonele voeren.

Het gaat niet zozeer om 'sensationele proeven', of om wetenschappelijk objectiveren, maar om de verschijnselen waar te nemen.

Van verbrandingsverschijnselen gaan we naar de oorsprong van brandbare stoffen en de voorwaarden tot verbranden. De verschillen in verbranding van natuurlijke- en synthetische materialen. Basen en zuren. Het branden van kalk en de toepassing als cement.

STERRENKUNDE (Aardrijkskunde):

1. Periode De ontdekking van de hemel.

De 7e-klusser staat midden in het ontdekken. Ondertussen zijn ze heel erg stoffelijk: ze letten op elkaar en houden in de gaten wat er in hun omgeving gebeurt.

Om in de winter je aandacht omhoog te richten, je te verdiepen in de sterrenhemel en zelf sterrenbeelden te kunnen herkennen, is dan een mooie tegenhanger. Uitgaande van het standpunt van de mens (zenit en nadir) wordt er gewerkt aan de bewustwording dat ieder individu zijn eigen

unieke standpunt, met zijn eigen horizon heeft. Behandeld worden verder het standpunt van de aarde, plaatsbepaling op aarde, coördinaten, lengtegraden, breedtegraden, noorderbreedte, zuiderbreedte, circumpolaire sterren, de baan van de maan en de aarde ten opzichte van de zon en de schijngestalten van de maan.

VAKLESSEN KLAS 7:

NEDERLANDS

We werken met de methode Nieuw Nederlands, 1-T-Havo en 1-Vwo.

Aan de hand van de routeplanner maken de leerlingen de opdrachten uit de methode.

Er wordt een begin gemaakt met het leesdossier: de boekverslagen.

WISKUNDE:

Voor de vakles wiskunde (3 uur per week) wordt gewerkt met de methode Getal en Ruimte, 1 havo/vwo deel 1 & 2 en 1 vmbo-t-/havo deel 1 & 2.

Er bestaat een grote wisselwerking tussen de onderwerpen die in de wiskundeperiode zijn aangezet en de vaklessen.

In de vaklessen worden de onderwerpen van de methode gevolgd, maar in een andere volgorde i.v.m. de behandelde stof in de periodes.

GYMNASTIEK:

In deze les (blokkur 2 uur per week) wordt dezelfde opbouw aangehouden als bij de andere klassen van het 1^e jaar.

LEVENSBSCHOUWING:

Voor deze lessen wordt door de docent de methode Standpunt als leidraad gebruikt.

Belangrijk is om je te kunnen verplaatsen in andere standpunten. Het ontwikkelen van je kunnen verplaatsen in verschillende standpunten komt ook terug in de periodes (bv de geschiedenisperiode op de periode Nederlands).

In de lessen Levensbeschouwing wordt o.a. behandeld: het verschil tussen gewone vragen en levensvragen, de betekenis van een levensbeschouwing, het belang van rituelen, de uitgangspunten van de islam en de biografie van Mohammed. Indien mogelijk nodigen we een gastspreker uit en brengen we een bezoek aan een moskee.

VREEMDE TALEN:

Algemeen:

Met het leren van de vreemde talen leren leerlingen ook de wereld te ontdekken.

Hier wordt de basis gelegd voor de ontwikkeling van de basistaalvaardigheden: luister- en spreekvaardigheid, lees- en schrijfvaardigheid. Deze bouwstenen vormen de uitgangspositie voor de eerste en toekomstige gespreksvaardigheid van de leerlingen. De eenvoudige grondslagen van de grammatica bieden steun en structuur aan de nieuw te ontdekken taal.

Voor de vreemde talen en wiskunde geldt in de vaklessen dat in principe geen films worden gekeken en dat de iPad alleen wordt ingezet om op verschillende niveaus te kunnen differentiëren.

ENGELS:

In de Engelse les werken we met de methode Stepping Stones.

We behandelen thema's die nog dicht bij de voor hen bekende wereld liggen zoals: meeting people (ontmoeten van mensen), neighbours (buren), hobby's (hobbies), feelings (gevoelens), en travelling (reizen).

Het leren van een nieuwe taal is belangrijk om ook te kunnen communiceren in een steeds groter wordende wereld. De blik op de wereld en op het eigen leven wordt groter en genuanceerder door het leren van de taal en kennis van land en volk.

Spreekvaardigheid wordt geoefend in bv rollenspel of individuele beurt. Toepassing van de taal in bv een gedicht of verwerking in een creatieve opdracht is belangrijk. De taal moet 'gaan leven'.

Herhaling is van groot belang.

DUIITS:

We werken in de Duitse les met de methode Neue Kontakte.

Voor de opbouw van het leren van de taal geldt hetzelfde als bij Engels.

Verder bouwen we de basiskennis op over de cultuur in Duitstalige landen (Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Italië). Hier valt te denken aan feestdagen (Pasen, Kerst, advent), het dagelijks leven, opbouw van families, vakanties, eten en drinken, muziek, kinderboeken, kinderkranten en jeugdtijdschriften. Dit vergroot het bewustzijn van de verscheidenheid van Duitstalige landen ten opzichte van de eigen cultuur der leerlingen.

Spreekvaardigheid wordt geoefend in bv rollenspel of individuele beurt. Toepassing van de taal in bv een gedicht of verwerking in een creatieve opdracht is belangrijk. De taal moet 'gaan leven'.

Herhaling is van groot belang.

FRANS:

We werken in de Franse les met de methode Carte Orange.

Voor de opbouw van het leren van de taal geldt hetzelfde als bij Engels.

We ontwikkelen belangstelling voor de schoonheid van de Franse taal, de Franstalige regio's in de wereld (taal, mensen, cultuur).

De leerlingen verwerven van een functionele basiswoordenschat en basisgrammatica en raken vertrouwd met de fonetische eigenaardigheden van de Franse taal (uitspraak, ritme, intonatie)

We oefenen het Frans d.m.v. korte dialogen, groepsgesprekjes, vraag- en antwoord oefeningen, teksten navertellen/samenvatten, vragen beantwoorden en informatie verstrekken omtrent zichzelf en hun omgeving. De luistervaardigheid wordt geoefend door te luisteren naar uiteenlopende luisterteksten zoals verhalen, gesprekken, reportages, interviews, reclame etc. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan fabels, chansons en poëzie.

Spreekvaardigheid wordt geoefend in bv rollenspel of individuele beurt. Toepassing van de taal in bv een gedicht of verwerking in een creatieve opdracht is belangrijk. De taal moet 'gaan leven'.

Herhaling is van groot belang.

KUNSTZINNIGE- EN AMBACHTELIJKE VAKKEN:

EURITMIE:

In de 7e klas wordt de groep opnieuw gevormd. Het vak euritmie (1 uur in de week) is voor veel leerlingen nog onbekend. De nieuwe sociale structuur wordt door beweging in de kring verkend. Er is plaats voor alle leerlingen en iedereen heeft zijn eigen vermogen meegebracht dat gezien en erkend mag worden.

Om de individuele bewegingsvrijheid te stimuleren werken we vanuit dansante elementen naar de meer gevormde euritmische beweging toe.

Het element "tijd" staat in dit leerjaar centraal. Het vertragen en versnellen van de beweging nodigt de fantasie van de individuele leerling uit om in groepsvorm tot een presentatie te komen.

Daarnaast wordt er gewerkt aan het bewegen van het pentagram (vijf-ster) als een beeld voor het menselijk lichaam. Samenwerking, ruimtegevoel en abstract denkvermogen worden hierin geactiveerd.

Om het lichaam als instrument te scholen worden er verschillende behendigheds- en coördinatie oefeningen gedaan.

TONEEL:

In dit vak staan de basisbehoeftes veiligheid, vertrouwen en waardering centraal.

Aan de hand van improvisaties leren de leerlingen zichzelf en elkaar steeds beter kennen en waarderen.

Het schakelen tussen verschillende personages, locaties en emoties zorgt voor een inlevingsvermogen bij het individu, als onderdeel van de groep.

Het incasseren, d.w.z. het waarnemen van wat anderen je toespelen en daarop ingaan, vergroot de zelfreflectie en leidt tot een sterke en constructieve observatie naar jezelf en de anderen.

Kleine scènes, vanuit improvisatie opgebouwd, groeien in tekst en mise-en-scène tot een toneelstuk/ éénakter/ presentatie en wordt aan het einde aan de ouders getoond.

MUZIEK:

De 7e klasser bevindt zich op het breukvlak tussen Middeleeuwen en Renaissance. In die tijd ontstond langzamerhand de maat, vanuit de vrije ritmiek die gebaseerd was op de ademstroom.

Deze gegevens weerspiegelen zich in het repertoire voor het zingen, maar ook in de ritmische opdrachten die worden gegeven.

De leerlingen kenmerken zich door hun enthousiasme, openheid, levendigheid en beweeglijkheid.

In de muziekles zingen we canons en meerstemmige muziek. Ook worden bodysounds en ritmes geleerd.

TEKENEN-SCHILDEREN, HANDVAARDIGHEID:

In deze les (2 uur per week) worden ontwerpen voor maskers gemaakt.

Uiteindelijk werken we de masker uit met papier maché en verf.

De maskers worden vervolgens ingezet bij het toneelstuk.

Vorm en kleurenleer worden tussendoor behandeld.

HOUTBEWERKEN:

In de houtlessen (12 x blokkur 2 uur per week) wordt het eerste deel van het jaar gewerkt aan het maken van een houten mal, op basis van de maat van hun hoofd.

Na vele weken van hakken, schaven, schuren en doorzetten vormt deze mal de basis om hun eigen hoed te kunnen maken.

TEXTIEL:

In deze lessen (12 x blokkur 2 uur per week) wordt het tweede deel van het jaar gewerkt aan het ambacht van het hoeden maken. Nu kunnen zij de mal gebruiken om eindelijk hun eigen hoed te maken. Een nieuwe generatie hoedenmakers komt er aan!

JAARFEESTEN:

In de 7^e klas vieren we (deels samen met de 8^e klas) de volgende jaarfeesten:

- Michaëlsfeest (29 september):
De leerlingen maken iets lekkers om mee te nemen en op het strand maken we zanddraken.
- St. Maarten (11 november): de leerlingen maken iets lekkers om weg te geven. Dat kan zijn aan het bejaardenhuis, of het AZC.
- Advent: de vier maandagen vóór Kerstmis vertellen we 's morgens in de klas een sfeervol verhaal.
- Kerstmis: we nemen deel aan de Kerstviering van CSW.

- Pasen: we nemen deel aan de Paasviering van CSW.
- St. Jan (24 juni): we vieren dit op een nog nader in te vullen manier.

P&T weken:

We doen (soms op onderdelen) mee met de P&T weken van CSW, daar waar de inhoud aansluit bij de pedagogische uitgangspunten van de vrijeschool.

DE WERKWEEK:

In de 7^e klas gaan we eind van het schooljaar een week 'op werkweek'.

In de omgeving van Zeeland slapen we in tenten, werken op het land, op de boerderij, in het bos en leren met- en van elkaar. Gezien onze verbinding met het water kunnen we, als de omstandigheden dat toelaten, ook een dag gaan zeilen en werken/ meehelpen op de boot.

DE 8^E KLAS:

ONTWIKKELINGSFASE: 'De omwenteling'

De onbevangenheid uit de 7^e klas is veranderd. Leerlingen van de 8^e klas zijn op weg naar zelfbewustzijn. De aan/afhankelijkheid van de mentor verandert; ze willen op eigen benen staan. Hun waarneming wordt scherper en preciezer; ze hebben behoefte aan kennis, feiten en rationeel inzicht. Ze zoeken vorm, werkelijkheid, echtheid. Overigens ook bij hun mentor en de andere docenten.

Het abstracte denken is zich aan het vormen. Ze geven graag hun mening over van alles en nog wat. Hun sterker wordende stemmingswisselingen, beginnende onzekerheid en soms eenzaamheid duiden erop dat ze de omwenteling naar de puberteit gaan maken.

Het vertellen van biografieën van grote denkers, of uitvinders is vaak een herkenning: ook zij worstelden met onzekerheid, tegenslagen, mislukkingen. Zoals Thomas Edison zei: *'Ik heb geen mislukking gekend; ik heb 10.000 manieren ontdekt waarop iets niet werkt'*.

Of Edmund Hillary: *'Het is niet de berg die we bedwingen, maar onszelf'*. (beklom als eerste de Mount Everest).

DE 8^E KLAS: op weg naar jezelf

Persoonsvorming loopt als een rode draad door ons gehele onderwijs heen.

We oefenen in de 8^e klas het leren denken in mogelijkheden, het zelf verantwoordelijkheid nemen en problemen oplossen, het oefenen van creativiteit en samenwerking, het omgaan met conflicten en ruimte geven aan onderlinge verschillen.

Daarnaast is in de 8^e klas, door hun groeiende behoefte om op eigen benen te staan, de tijd langzaam maar zeker rijp om naar zichzelf te gaan kijken.

De vraag die zij zichzelf gaan stellen is hoe zij zichzelf zien, hun talenten, hun passie, hun mogelijkheden en hun doelen voor de (nabije) toekomst.

Dit kijken naar hun toekomst en hun mogelijkheden (ipv alleen de focus op wat ze nog niet goed kunnen), vraagt van hen een 'omdenken'. Dat is lastig, maar nodig om 'eigenaar' te kunnen gaan worden van hun eigen proces en de stappen die ze daarbij willen gaan zetten.

In het maken van het Portfolio, met daarin hun resultaten van verschillende oefeningen, evenals hun doelen m.b.t. hun schoolresultaten, vertalen ze hun leiderschap over zichzelf.

Het Portfolio:

Het doel van het werken met het portfolio is dat leerlingen hierdoor leren te reflecteren op zichzelf, hun oordeelsvermogen en de wil om hun doel te verwezenlijken.

Dat ontstaat doordat de leerling zichzelf leert te sturen in:

- Wie ben ik en wat zijn mijn talenten
- Wat heb ik geleerd, wat zijn mijn inspanningen en welke leerstappen wil ik zetten
- Waar wil ik naar toe

Hier besteden we in de mentorlessen veel aandacht aan. Alle leerlingen houden hun eigen portfoliomap bij.

PERIODES 8^E KLAS:

GESCHIEDENIS:

1. Periode Uitvindingen en Industriële Revolutie

Na het tijdperk van de Renaissance (klas 7) maken de leerlingen kennis met de periode die aan de wieg staat van onze huidige samenleving. De Industriële Revolutie in de 19e eeuw staat centraal met de belangrijke uitvindingen uit die tijd. Behandeld worden: het verdwijnen van de huisnijverheid en de verdere ontwikkelingen die leidden tot het ontstaan van de industriële samenleving. Ook de sociale gevolgen van de industriële revolutie worden besproken.

Biografieën van b.v. Von Guericke, Arkwright, Cartwright, Newcomen, Watt worden verteld: de uitvinders en hun mislukkingen en het uitvinden en verbeteren van de stoommachine.

2. Periode Sociale gevolgen en tweedeling.

In deze periode worden nog uitgebreider de arbeidsomstandigheden en tweedeling in de samenleving behandeld. De aanloop naar de Russische Revolutie kan worden behandeld. De ontwikkelingen over dit onderwerp in Nederland worden besproken. Om het nog dichterbij te halen wordt de haven van Vlissingen (Rotterdam en Antwerpen) en de ontwikkeling/groei hiervan besproken. Leerlingen krijgen inzicht in oorzaak en gevolg. Ze krijgen zicht op het functioneren van de samenlevingen en velen daarvan hebben hun oorsprong in de Industriële Revolutie. De vraag kan ontstaan of we nu nog steeds in de Industriële Revolutie zitten, of mogelijk misschien zelfs de 4^e Industriële Revolutie.

NEDERLANDS:

1. Periode: Literatuur en Stijlvormen

We beschrijven de taalontwikkeling, de geschiedenis van de Nederlandse taal. Leerlingen gaan verschillende stijlfiguren herkennen, zoals hyperbool, understatement e.a.

Het gebruik van synoniemen, homoniemen wordt geoefend, de directe en indirecte rede, het verschil tussen lijdende en bedrijvende vorm. Ook de verschillen tussen subjectief en objectief komen aan bod. De 8e klasser kan, méér dan in de 7e klas, afstand nemen van zijn omgeving en daardoor verschillende manieren van schrijven gaan herkennen en toepassen. De leerling is nu sterker op zoek naar zichzelf. Door grip op de taal te krijgen kan hij ervaren hoe hij grip op zijn leven kan gaan krijgen. Mogelijkheden om zijn gevoelens te uiten worden hem aangereikt.

AARDRIJKSKUNDE:

1. Periode Culturele Antropologie

Deze periode sluit goed aan bij de grote interesse voor de wereld, hun verbanden en het verschil in perspectief. Er wordt gekeken naar de fysische en sociale geografie van uiteenlopende landen en culturen in het noorden en zuiden van de wereld. De verbanden tussen mens en omgeving worden belicht. Vanuit de fysische geografie worden klimaat, landschap, ligging, grondstoffen behandeld. Vanuit de sociale geografie worden het dagelijks leven, economische omstandigheden, geloof, huizenbouw, tradities en voeding behandeld. De plaatsbepaling wordt geoefend, net als de topografie.

ECONOMIE:

1. Periode Inkomen, Consumptie, Productie

De leerlingen krijgen voor het eerst economie. Het economisch leven is een belangrijk onderdeel van het maatschappelijk leven. Besproken en onderzocht wordt wat er zich in het economisch leven afspeelt. Waar gaat het eigenlijk over bij het woord 'economie' en welke rol heeft de leerling daar zelf in. Verschillende soorten van behoeften, consumeren, eigen consumptiegedrag wordt besproken. Wat hebben ontwikkelingen als mechanisatie, automatisering, specialisatie en arbeidsproductiviteitsstijging(productie) voor de welvaart betekend. De biografie en de opvattingen van de eerste 'economisch denker' Adam Smith worden behandeld.

Door de interessante aspecten van de economie te verkennen en bespreken wordt de interesse in het vak gewekt en de eigen horizon verbreed.

WISKUNDE:

1. Periode meetkunde, vierhoeken, driehoeken, Pythagoras:

De meetkunde is deels een herhaling van de meetkunde in klas 7. Hier wordt in klas 8 op voortgebouwd.

De volgende begrippen en constructies worden behandeld: cirkel, raaklijn, driehoeken, vierhoeken, zeshoek, vijfhoek, hoogtelijn, zwaartelijn, bissectrice, (middel)loodlijn, complement/supplement, congruentie/gelijkvormigheid, ingeschreven-/omgeschreven cirkel, binnen/buitengebied cirkel, F-hoeken/Z-hoeken, stelling van Pythagoras,.

2. Periode Aanzichten en Uitslagen, Platonische lichamen

Het werken met uitslagen en aanzichten is een mooie stap, de meest logische stap, de meest creatieve en ook de didactisch beste stap van het platte vlak naar de ruimte. Het werken met papier en schaar, slaat een brug tussen het doen en de voorstelling.

Aan bod komen de volgende figuren: kubus (gedraaid), tetraëder, octaëder (gedraaid), piramide, (met vierkant grondvlak) piramide (met vierkant grondvlak) met de top niet boven het midden, cilinder als doos en als buis, kegel en prisma.

Als hulp boetseren we de figuren, of zetten ze met bouwdozen in elkaar.

BIOLOGIE:

1. Periode Het Menselijk Skelet

Omdat de wereld bij een 8^e klasser vanuit henzelf opnieuw veroverd moet worden, richten we de blik allereerst op het eigen lichaam en dan in het bijzonder op dat deel dat er de meest aardse basis voor vormt: ons skelet. We benaderen dit zo, dat er verwondering ontstaat over de driedigheid in de opbouw, de schoonheid en de functies van deze vormenrijkdom. Alle delen van het skelet worden

benoemd en geleerd; bouw en werking van de gewrichten; onderdelen worden getekend en geboetseerd.

NATUURKUNDE:

1. Periode Luchtdruk, Uitzetting, Licht

Aan bod komen uitzetting, luchtdruk, dichtheid. Bij uitzetting denken we aan toepassingen zoals de werking van een thermometer, uitzettingsplaatsen in bruggen. Bij luchtdruk denken we o.a. aan de vele proeven met de vacuümpomp. Naast de heldere natuurwetten die zich aan emotionele schommelingen onttrekken, biedt een systematische aanpak van onderzoek de leerling houvast. Verschillende toepassingen van lenzen, zoals brandglas, vergrootglas, als zaklamp/fietslamp, om afbeeldingen te verkleinen of te vergroten. De leerlingen moeten leren werken op schaal.

SCHEIKUNDE:

1. Periode Voedingsstoffen en Verbrandingsstoffen

Eigenschappen en toepassingen, met name een aantal industriële processen, zoals isolatie van suiker uit suikerbieten en de bewerking van melk tot allerlei producten. Ook de bereiding van houtlijm en de zeepbereiding kunnen aan de orde komen. Verder de dynamietbereiding uit glycerol. Ook de invloed van zuur en base op de diverse voedingsmiddelen.

VAKLESSEN KLAS 8:

NEDERLANDS:

We werken met de methode Nieuw Nederlands, 2-T-Havo en 2-Vwo.

Aan de hand van de routeplanner maken de leerlingen de opdrachten uit de methode.

Mondelinge taalvaardigheid: presentaties geven, dialogen schrijven en presenteren, boekenpitch houden.

Leesvaardigheid: lezen voor je boekenlijst: opbouwen van het Leesdossier met het maken van 4 boekverslagen.

Schrijfvaardigheid: schrijfoopdrachten die functioneel en verzorgd zijn vormgegeven. Bv zakelijke brief, maken van affiche voor bezoek AZC, uitnodigingen maken, brief schrijven voor bezoek aan je basisschool etc.

WISKUNDE:

Voor de vakles wiskunde (3 uur per week) wordt gewerkt met de methode Getal en Ruimte, 2 havo/vwo deel 1 & 2 en 2 vmbo-t-/havo deel 1 & 2.

De nadruk ligt op de algebra. Daarnaast rekenen we met negatieve getallen en variabelen. We onderzoeken het lineaire verband en oefenen met lineaire vergelijkingen in de betekenis van het snijpunt van twee lijnen. We oefenen met de stelling van Pythagoras en met kwadratische verbanden.

GYMNASTIEK:

In deze les (blokkuur 2 uur per week) wordt dezelfde opbouw aangehouden als bij de andere klassen van het 2^e jaar.

LEVENSBSCHOUWING:

Voor deze lessen wordt door de docent de methode Standpunt als leidraad gebruikt.

Het zich verdiepen en zich kunnen verplaatsen in andere standpunten en culturen wordt vervolgd.

Behandeld worden o.a. het Boeddhisme en het Jodendom. Indien mogelijk nodigen we een gastspreker uit en brengen we een bezoek aan een synagoge.

VREEMDE TALEN:

Algemeen:

De basistaalvaardigheden worden verder ontwikkeld: luister- en spreekvaardigheid, lees- en schrijfvaardigheid. Deze bouwstenen vormen de uitgangspositie voor de verdere en toekomstige gespreksvaardigheid van de leerlingen.

Dit jaar wordt er verder ingegaan op het skelet van de taal: de grammatica.

Vooraf onregelmatige werkwoorden, voltooid tijd, hulpwerkwoorden komen aan bod.

Het wekelijks opbouwen van woordenschat.

Leerlingen houden een individuele spreekbeurt over een 'Huis-tuin- en keuken' onderwerp.

Regelmatig leren ze bekende spreekwoorden, gedichten, songteksten uit de betreffende taal.

De jaarfeesten krijgen aandacht in de vorm van creatieve opdrachten en sluit zoveel mogelijk aan op de viering van de jaarfeesten.

Voor de vreemde talen geldt in de vaklessen dat in principe geen films worden gekeken en dat de iPad alleen wordt ingezet om op verschillende niveaus te kunnen differentiëren.

ENGELS:

In de Engelse les werken we met de methode Stepping Stones. Zie ook bij de 7^e klas.

DUITS:

In de Duitse les werken we met de methode Neue Kontakte. Zie ook bij de 7^e klas.

FRANS:

In de Franse les werken we met de methode Carte Orange. Zie ook bij de 7^e klas.

KUNSTZINNIGE- EN AMBACHTELIJKE VAKKEN:

EURITMIE:

In de 8^e klas wordt het oefenen van geometrische vormen voortgezet.

Het 'skelet van de muziek': majeure en mineure worden geoefend. Intervallen worden herkend en geoefend in vorm en samenhang met het skelet.

In de 8^e klas staat het begrip "ruimte" centraal.

Aan de hand van geometrische vormen zoals de 7-ster, vierhoek verschuivingen en lemniscaten (de 8-vorm) wordt de ruimte verkend. Dit activeert het inschattingsvermogen van ieder individu in groepsverband. In een ruimtevorm ben je deel van het geheel, dit bevordert het zelfbeeld in een sociale structuur.

Muzikaal worden de intervalbewegingen aangeleerd die hun verankering in het skelet hebben.

Majeur en mineur als stemmingswisseling kunnen zowel ruimtelijk als lichamelijk uitgedrukt worden.

Ook dit wordt vanuit de eigen beleving ontwikkeld.

Er wordt naar een presentatie toegewerkt waarbij ook een dansante choreografie uitgevoerd wordt.

TOONEEL:

In de toneellessen (een half jaar, 2 uur per week) wordt er aan de opvoering van een toneelstuk gewerkt. De leerlingen verbinden zich met een personage, leven zich in en passen de middelen toe die zij tijdens de 7e klas hebben ontwikkeld.

Het leren spelen met een vaste tekst, in nauwe samenwerking met de medespelers, vraagt inzet en aanpassing om gezamenlijk één verhaal te vertellen. Lichaamstaal, ter ondersteuning van de tekst, is een belangrijk onderdeel van de toneellessen. Ook als je niet aan de beurt bent wordt je uitgedaagd innerlijk aanwezig te zijn bij het verloop van het stuk.

De presentatie van het toneelstuk voor publiek vormt de bekroning van dit proces.

MUZIEK:

In de muziekles (1 uur koorzang, en 1 uur muziek per week) wordt in de 8^e klas ook met het 'skeleton van de muziek' geoefend: maat en ritme.

Verskillende stemmingen worden onderscheiden; majeur en mineur.

Drie- en vierstemmige liederen uit de klassieke wereld en uit de volkscultuur worden gezongen.

Balkanliederen, Afrikaanse liederen, Negrospirituals, vroeg klassieke werken en hier en daar een passend lied uit de popcultuur.

TEKENEN-SCHILDEREN:

In deze les (1 uur per week) wordt de abstracte, impressionistische techniek behandeld, evenals de realistische teken- en schildertechnieken. Daarna gaan we perspectief tekenen: eenpunt-perspectief en tweepunt-perspectief komen aan bod. Uiteindelijk combineren we teken- en schilder technieken tot een eindwerkstuk.

De wetten van het perspectief en de werking van spiegeling, licht- en schaduw worden geoefend en toegepast. Ze leren met zowel eigen- als slagschaduw ruimtelijkheid te verkrijgen, maar ook hun fantasie te gebruiken bij de uitwerking van de tekeningen. Ook het werken met houtskool of schetspotlood wordt geoefend.

HOUTBEWERKEN:

In de houtlessen (12 x blokkur 2 uur per week) staat het eerste deel van het jaar maken van een houten gebruiksvoorwerp centraal: een houten bakje. Eventueel wordt dit aangepast aan de klas en de mogelijkheden van het lokaal, b.v. een kandelaar, of een lampvoet.

TEXTIEL:

In deze lessen (12 x blokkur 2 uur per week) wordt het tweede deel van het jaar gewerkt aan het maken van een eigen tas. Eventueel wordt dit aangepast aan de klas en de mogelijkheden van het lokaal.

JAARFEESTEN:

In de 8^e klas vieren we (deels samen met de 7^e klas) de volgende jaarfeesten:

- Michaëlsfeest (29 september):
De leerlingen gaan boogschieten.
- St. Maarten (11 november): de leerlingen van klas 7 en/of 8 maken iets lekkers om weg te geven. Dat kan zijn aan het bejaardenhuis, of het AZC.
- Advent: de vier maandagen vóór Kerstmis vertellen we 's morgens in de klas een sfeervol verhaal.
- Kerstmis: we nemen deel aan de Kerstviering van CSW.
- Pasen: we nemen deel aan de Paasviering van CSW.
- St. Jan (24 juni): we vieren dit op een nog nader in te vullen manier.

P&T weken:

We doen (soms op onderdelen) mee met de P&T weken van CSW, daar waar de inhoud aansluit bij de pedagogische uitgangspunten van de vrijeschool.

DE WERKWEEK:

In de 8^e klas gaan we eind van het schooljaar weer een week 'op werkweek'.

De invulling van de werkweek is nog niet bekend, maar zal sterker dan in de 7^e klas een beroep doen op moed en volharding, doorzetting en samenwerking, humor en inventiviteit.

8 november 2017

Ilona Vervloet